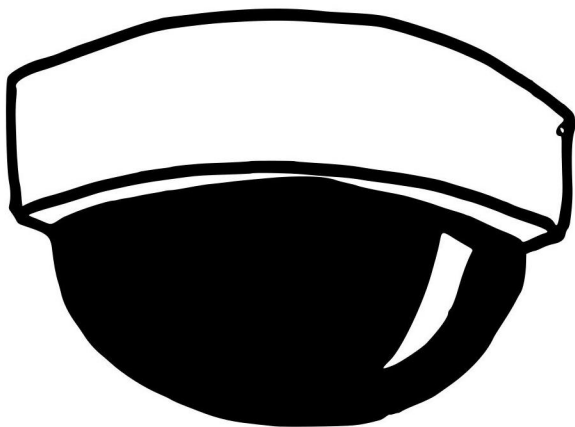

Övervakningshelvetet 2024#1

Förord

Det här är ett zine med fokus på kameraövervakning av det offentliga rummet, städerna vi rör oss i. Den här texten innehåller exempel från Malmö hösten 2024. Principerna gäller många andra platser i Sverige, inte minst i storstäderna. Resurserna som presenteras här kan vara en ingång för alla som vill slippa kameraövervakas i sin vardag.

Texten innehåller också flera länkar till arbete andra har utfört. Den som vill vara på den säkra sidan öppnar de länkarna i Tor Browser. Instruktioner för hur du installerar den hittar du här:

<https://www.torproject.org/download/>

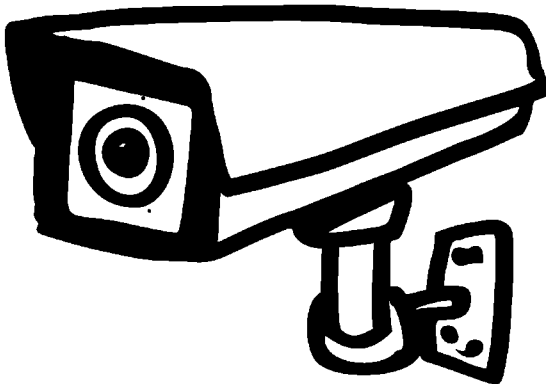
Många resurser finns samlade av No Trace Project. Deras Tor-hemsida:

<http://i4pd4zpyhrojnyx5l3d2siauy4almteocgow4bp2lqxyocrfy6prycad.onion/>

Deras sidor på vanliga nätet och Mastodon:

<https://notrace.how/>

<https://kolektiva.social/@notrace>

Övervakning är ett jävla puss

Sen en lagändring 2018 behöver polisen inte längre ansöka om tillstånd för att få sätta upp övervakningskameror. De behöver tekniskt sett dokumentera att de gjort en bedömning av om det är rättfärdigat att sätta upp kameran, i relation till inskränkningen i människors integritet, men i praktiken är möjligheten för oss att överklaga ett sånt beslut nära noll. Under åren sen 2018 har övervakningskameror dykt upp som obehagliga parasitära svampar på olika fasader och lyktstolpar i Malmö. Hela Parkgatan är övervakad, från Coop vid Folkets park i norr till ICA Möllevången i söder. Rör du dig öst-västligt över Möllan på väg från Rosengård till Triangeln så fångas du på en kamera, och med största sannolikhet flera.

Det här är bara början. 2021 hade polisen typ 360 offentliga kameror uppsatta i Sverige. Målsättningen nu är att 2500 kameror ska finnas till 2024. Regeringen drömmer också om att ge polisen tillgång till kameror som från början satts upp i andra syften, och om att använda rasistisk ansiktsgenkänningsteknik för att utöka repressionen ytterligare.

Ansiktsgenkänningsteknik möjliggör ännu mer storskalig massövervakning, och möjlighet för staten att övervaka allas våra rörelser genom våra städer. Gång på gång visar det sig också att tekniken är dålig på att se skillnad på svarta och bruna människor, med potentiellt skitjobbiga konsekvenser för den som blir felaktigt utpekad.

Redan under 2024 har en polisanställd använt kamerorna för att försöka förgripa sig på ett barn. Många kameror är placerade med insyn i folks hem. När kommer det fram att snutar använt dem privat? Kamerorna betyder inte bara mer statlig kontroll, utan också större möjligheter för enskilda snutar att kränka andra.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/polisanstalld-doms-for-missbruk-av-overvakningskameror>

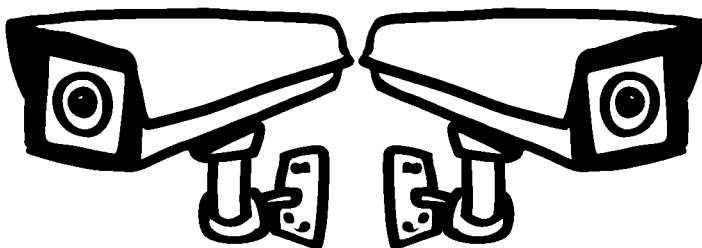
Klassamhället och övervakningen

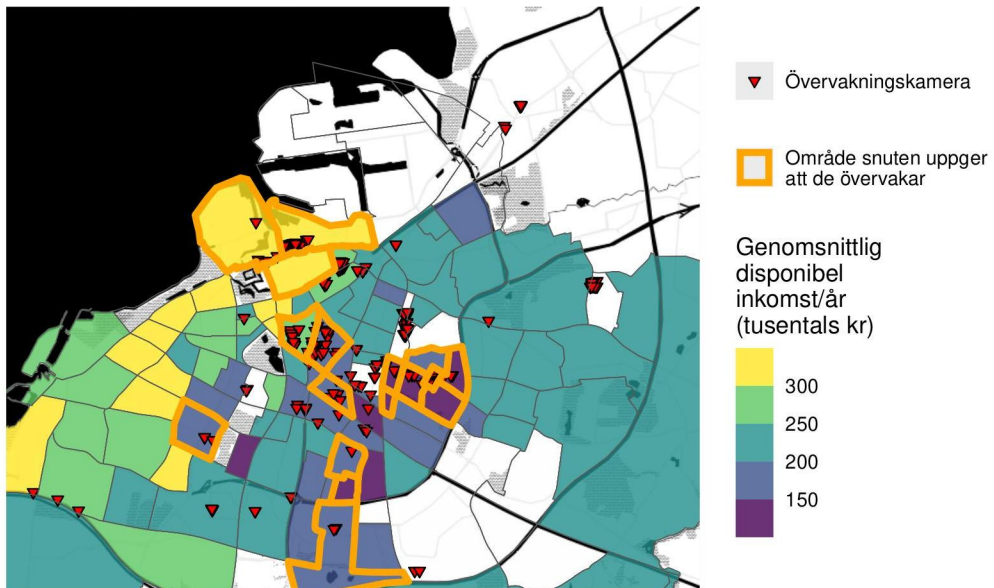
Olika delar av Malmö är olika hårt övervakade. Det är inte folket i Limhamn eller Fridhem som vaknar till en poliskamera riktad in i vardagsrummet. Kamerorna riktas mot Malmös panka, Malmös blattar, Malmös trångbodda.

Under sommaren 2023 svarade snuten själva såhär rörande vilka delar av Malmö de övervakar:

Polismyndigheten har i nuläget ett antal så kallade fasta kamerapunkter fördelade i Malmö kommun. En kamerapunkt är en eller flera kameror i ett gemensamt montage och en kamerapunkt består vanligtvis av flera olika sensorer vilket gör att kamerorna kan täcka en stor geografisk yta i olika riktningar från en och samma plats. Kamerorna är placerade i centrala Malmö, Triangeln, Möllevången, Seved, Nydala, Hermodsdal, Lindängen, Kroksbäck, Oxie Centrum, Rosengård, Bunkeflo och Arlöv.

På nästa sidan visas en karta över genomsnittlig disponibel inkomst i Malmös delområden, hämtad från Malmö stads hemsida under mitten av 2024. Områden avgränsade av en orange linje motsvarar ungefär de delar av stan snuten själva uppger att de kameraövervakar. De röda triangelarna indikerar kameror som finns rapporterade i OpenStreetMap (OSM) under hösten 2024.

Vad vi gör: kartlägg, agera

OpenStreetMap (OSM) möjliggör en kartläggning av övervakningskameror. En karta över de kameror som registrerats i OSM finns här:

<https://sunders.uber.space/>

Om du skaffar ett OSM-konto kan du också lägga till kameror och hjälpa till att förstå hur övervakningen av Malmö ser ut.

Det går inte att bidra anonymt till OSM. Om du använder ditt OSM-konto till att kartlägga delar av staden du rör dig i regelbundet kan du potentiellt råka doxa dig själv. Fundera kring vad du bidrar med, och om det t.ex. finns en poäng i att ha separata OSM-konton för olika delar av ditt liv.

De flesta kameror är svåra att nå eftersom de sitter högt upp på lyktstolpar och husfasader. Det är inte uppenbart vad den som känner sig manad kan göra åt dem. På andra platser har folk rapporterat sina strategier i zinesen *Blinding the Cyclops – Wrecking the Panopticon, Paris and elsewhere: Let's destroy the cameras*, och *We're being watched: poke their eyes out (France)*.

<https://crimethinc.com/2020/07/14/blinding-the-cyclops-wrecking-the-panopticon-camera-hunting-in-the-metropolis>

<https://actforfree.noblogs.org/2022/02/17/paris-and-elsewhere-lets-destroy-the-cameras-text-and-posters-en-fr/>

<https://actforfree.noblogs.org/2021/07/06/were-being-watched-poke-their-eyes-out-france/>

Eftersom att kamerorna i Malmö i hög utsträckning är s.k. domes, sitter högt, och ägs av polisen kan förutsättningarna för att göra något åt dem eventuellt se annorlunda ut här än på andra platser. För de kameror som sitter på samma stolpar som gatlyktor är det potentiellt möjligt att komma åt strömförsörjningen genom att öppna den lucka som sitter på

stolpen. Den som hittar framgångsrika strategier för att göra något åt kamerorna får gärna skriva ett inlägg på gatorna.info.

Hur anpassar vi oss?

Kamerorna ser mycket, men de ser inte allt. En mångfald av strategier kan vara användbara för att minimera problemen med dem. Andra zines har förslag kring klädsel etc för att minimera risken att bli identifierad av en kamera, men grundrekommendationen ‘no face, no case’ står sig. Efter pandemin är ansiktsmasker mer tillgängliga än någonsin. Kom ihåg att dölja tatueringar och annat som är lätt att identifiera.

En komplementär strategi är att vara uppmärksam på de kameror du passerar i din vardag. Hjälp till att registrera dem i OSM. Många delar av stan är ännu inte kameraövervakade, och ofta är det möjligt att välja en väg som inte fångas på kamera.

Slutord

Allt pekar på att vi kommer att drabbas av mer övervakning framöver. Motstrategier måste utvecklas i takt med det. Det här zinet är ett bidrag till det, ett försök att börja kartlägga de som kartlägger oss. Vi hoppas på att flera vill göra det här arbetet tillsammans med oss. Vi hoppas också att det här zinet kan inspirera till tanke och debatt, men framförallt till handling. Nu mer än någonsin finns ett behov av människor som är bråkiga, som stör och förstör allt det som försöker förgöra oss.

